

LAPIN SAIRAANHOITOPUURIN LAUSUNTO VALTIOUUVOSTON ERIKOISSAIRAANHOIDON TYÖNJAOSTA JA ERÄIDEN TEHTÄVIEN KESKITTÄMISESTÄ ANTAMASTA ASETUSLUONNOKSESTA STM037:00/2017

Kiitämme mahdollisuudesta lausua näkemyksiämme asetusluonnoksesta.

Asetus on annettu terveydenhuoltolain 45 §:n nojalla eikä sen soveltamisalaan ole huomauttamista.

Yleisten periaatteiden pykälässä 2 toisessa momentissa säädetään keskitettyä hoitoa antavalle yksikölle veloitteeksi toteuttaa palvelut korkealla asiantuntemuksella ja kokemuksella sekä osaamisella potilasturvallisuuden turvaamiseksi. Ajatus sinällään on oikein ja tavoiteltavaa, mutta samalla määritellään keskitettyä hoitoa antavalle yksikölle nykyisestä ammattistandardiluokituksesta poikkeava ”korkea taso”, joka ei kuitenkaan ole yliopistosairaalan taso. Esitöistä olisi hyvä selvittää onko tarkoituksena, tarjota valvovalle viranomaiselle ja potilasvakuutusjärjestelmälle uusi standardi hoidon asianmukaisuuden ja onnistumisen arviointiin ja miten se mahdollisesti konkreettisemmin ilmenee.

Lapin sairaanhoitopiirillä ei ole huomautettavaa valtakunnallisen tai alueellisen kokonaisuuden suunnittelua ja yhteen sovittamista koskeviin pykäliin eikä valtakunnallisesti keskitettävää erikoissairaanhoitoa säättävään pykälään.

Oleellimmat huomiot vastuualueemme kannalta kohdentuvat viiteen yliopistosairaalaan tai vastaavaan yksikköön alueellisesti keskitettävää sairaanhoitoa koskevaan pykälään 6. Sitä tulkittaessa olisi hyödyllistä huomioida mm. maantieteellisesti erityiset olosuhteet ja niistä seuraavat haasteet erikoissairaanhoidon toteuttamiselle. Lapissa pitkistä etäisyyksistä asuinyhteisöjen välillä, esim. Nuorgamista keskussairaalaan on 500 kilometriä matkaa, johon välttämättömyys tarjota laajojen lähipalvelujen lisäksi kattavaa erikoissairaanhoitoa ympärivuorokautisine päivystyksineen omassa sairaanhoitopiirissä huolimatta siitä, että väestöpohja ei varsinaisesti laajan päivystyksen tehtäviin ole riittävä. Erityisesti sen vuoksi on huomioitava, että joidenkin jäljempänä mainittujen keskitettävien hoitojen osalta Lapin keskussairaala tulisi voida Oulun yliopistollisen sairaalan kanssa yhteisesti tulkita yliopistollista sairaalaa vastaavaksi yksiköksi.

Konkreettisesti tällaisia huomioita liittyy tulehduksellisten suolistosairauksien leikkaushoitoon (6 § 2 mom kohta 5). Teemme vuosittain 10-20 colectomiaa paksusuolen tulehduksen vuoksi rauhallisessa vaiheessa ja tiiviin yliopistosairaalan kanssa tehtävän yhteistyön perusteella valikoimme toimenpiteisiimme potilaat, joille leikkaus Lapin keskussairaalassa on turvallinen ja laadukas.

Periytyvää paksusuolisyöpää (6 § 2 mom kohta 6) leikkaamme niin ikään. Periytyvyyttä ei aina ole mahdollista tietää etukäteen ja aina kun periytyvyys on tiedossa tai sitä epäillään, teemme tiivistä yhteistyötä OYS:n perinnöllisten sairauksien klinikan kanssa perinnöllisyys selvitysten osalta. Näiden potilaiden leikkausmäärät eivät toki Lapin keskussairaalassa ole suuria.

Mahasyöpiä (6 § 2 mom kohta 6) leikkaamme vuositasolla 10-20. Mahaportin alueen syövät hoidetaan erityisvastuualueen sovitun työnjaon mukaisesti OYS:ssa niihin liittyvien ruokatorven hoitotarvemahdollisuuksien vuoksi.

Peräsuolen syöpien leikkauksia teemme vuosittain noin 20. Hoitopäätös ja toteuttaja ratkaistaan OYS:n hoitokokouksessa ja meille hoidettavaksi ohjatut toteutetaan Lapin keskussairaalassa. Emme siis ratkaise itse toteutusta vaan toimimme tässäkin tiiviissä yhteistyössä OYS klinikan kanssa.

Muilta osin työnjako OYS kanssa noudattaa jo nyt pykälän 6 mukaista keskittämistä. Varmistaaksemme laajan päivystyksen sairaalan operatiivisen päivystyksen riittävän ja osaavan gastrokirurgian päivystäjäringin, toivomme voivamme jatkossa tulkita yhdessä OYS kirurgian klinikan kanssa tehtävän työnjaon mukaisesti sairaalamme joiltain osin yliopistollista sairaalaa vastaavaksi yksiköksi ja jatkaa mm. edellä mainittuja suoliston leikkauksia sairaalassamme.

Pykälässä 7 säädetään muusta keskitettävästä erikoissairaanhoidosta ja sen osalta meillä ei ole huomautettavaa. Linjaukset ovat pääpiirteissään työnjakomme mukaisia ja tekonivelleikkausten sekä rintasyöpäleikkausten määrämme täyttää edellytykset operaatioiden jatkamiselle Lapin keskussairaalassa. Perusteluteksteissä ja pykälässä on pieni ero tekonivelkirurgian määrien osalta. Pykälän muotoilu on parempi.

Seurannasta säädetään pykälässä 8. Kun asetus annetaan terveydenhuoltolain perusteella, ja kun kyseisen lain peruslinjauksen mukaan hoidot tulee toteuttaa lähellä asiakasta ellei potilasturvallisuuden vaatimuksista muuta johdu, ovat ensimmäisessä momentissa mainitut tavoitellut taloudelliset vaikutukset jostain muusta kuin terveydenhuoltolaista johtuvia. Raportoinnin sisältönä taloudelliset vaikutukset ovat sinällään ymmärrettävät ja perustellut, mutta tavoitteiden asetannasta osana terveydenhuoltolakiin perustuvia asetustasoisia säädöksiä on epäselvyys.

Yhteenvetona Lapin sairaanhoitopiirin osalta voidaan todeta, että säädökset ovat pääosin perusteltuja ja tukevat säädöksille asetettuja tavoitteita. Laajan päivystyksen sairaalan edellytysten turvaamiseksi on tärkeää voida joiltain osin tulkita Lapin keskussairaala yliopistollista sairaalaa vastaavaksi yksiköksi. Tämä voidaan sopia yhdessä OYS:n kanssa.

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Jari Jokela
Sairaanhoitopiirin johtaja

Jukka Mattila
Johtajaylilääkäri